

Viis väidet, millesse tasub suhtuda kriitiliselt!

29. Aug 2019

Kellel ei esineks olukordi, mil ei teki sisemist vaidlust mõne väite üle andmekaitse valdkonnas. Kuidas ikkagi on õige ja turvaline? Toome välja 5 n-õ kahtlast väidet, mille kohta iga digiühiskonnas toimetav inimene võiks teada õiget vastust.

1) Ma saan alati nõuda enda andmete kustutamist!

Kustutamist saab nõuda teatud tingimustel ja olukordades. Olulisemad nendest on kolm. Esiteks, andmeid pole enam vaja kasutada või need on aegunud. Teiseks, andmeid on valed. Kolmandaks, andmeid on kasutatud ilma, et selleks oleks kunagi olnud seaduslik õigus.

2) Delikaatsed isikuandmed on salajased!

- Esmalt, isikuandmeid ei ole keegi kuulutanud salajaseks, aga neid tohivad asutused ja ettevõtted kasutada ainult siis, kui seadus lubab või kui inimene ise annab vabatahtliku nõusoleku.
- Teiseks, oluline on meelde jätta, et mõistet „delikaatsed isikuandmed“ enam ammu juba ei ole. Nüüd on kasutusel mõiste eriliigilised andmed. Sinna alla kuulub info inimese kohta, mida iseloomustab ühtemoodi tajutav suurem tundlikkuse aste ja oht olla diskrimineeritud oma rahvuse, vaadete või seksuaalse sättumuse pärast. Näiteks on eriliigilisteks andmeteks inimese terviseandmed. Ka nohu on terviseandmed, sest sinna alla kuuluvad nii haigused kui ravid ja kindlasti kõik andmed tervisekaardilt.

3) Kõik nutiseadmed nuhivad minu järel!

Nutiseadmed ehk äpid küsivad juurdepääsu Sinu andmetele ja Sina ise määrad, milliseid andmeid jagad. Selleks vaata äpi seadmesse laadimisel, millised on selle eelseadistused andmete juurdepääsuks ja hinda olukorda, kas kõiki pääsusi on vaja lubada.

4) Avalik WiFi võrk ei paljasta minu andmeid!

Paraku sõltub Sinu andmete nutiseadme kättesaamine WiFi võrgu pakkuja seadistustest. Kõik seadistused ei ole alati turvalised, seega võivad sama avalikku võrku kasutavad pahalased jälgida sinu internetikasutust ja saadetavaid isikuandmeid. Samuti võivad pahalased lugeda sinu e-kirju, vaadata erinevate veebiteenuste kasutusandmed nagu kasutajanimi, parool.

Kõige turvalisem on kasutada Sinu sideoperaatori pakutavat mobiilset andmesidet. Sul on võimalik teha oma nutiseadmega isiklikku WiFi võrku – hotspoti – igal pool. Kuid vaata üle, et hotspot oleks alati kaitstud sinu poolt määratud salasõnaga.

5) Vanad failid seadmes andmetele ohtu ei valmista!

See on vale. Isiklikku seadmesse kogunenud vana või unustatud sisu võib Sinu privaatsusele mitmel viisil ohtu kujutada. Kui hoiad alles enesele teadmata kahtlase sisuga faile, võib juhuslik avamine käivitada pahalaste ründetarkvara.

Parem tee aeg ajalt järgmisi toiminguid:

Viis väidet, millesse tasub suhtuda kriitiliselt!

Avaldatud veebilehel Andmekaitse Inspektsioon (<https://www.aki.ee>)

- Tühjenda oma arvutis allalaetud failide kaust. Sinna salvestuvad kõik failid, mida oled näiteks internetist alla laadinud. Kausta tühjendamine vähendab võimalust, et hoiad enesele teadmata kahtlase sisuga faile, mille juhuslik avamine võib käivitada pahaliste ründetarkvara.
- Tühjenda oma arvutis prügikasti sisu. Teatavasti paigutab arvuti kõigepealt kõik sinu kustutatud failid prügikasti. Ilma, et sa seda tühjendaks, ei ole sinu arvuti lõpuni lahti saanud failidest, mida oled kustutanud.
- Kustuta oma arvuti veebilehitsejas küpsised. Need on failid, mille abil toimub sinu tegevuse jälgimine kas konkreetsel võrgulehel või erinevatel lehtedel, millel käid. Küpsiste perioodiline kustutamine vähendab näiteks ka võimalust tüütute veebireklaamide nägemiseks. Lisaks tasub üle vaadata oma veebilehitseja küpsiste haldamise sätted.
- Kustuta nutiseadmes rakendused, mida sa pole pikalt kasutanud. See annab märku, et konkreetne rakendus ei ole sulle tegelikult vajalik. Teatavasti koguvad enamus rakendusi vähem või rohkem teavet sinu nutiseadme sisu või sinu liikumisharjumuste kohta. Kasutust mitteleidnud rakenduste kustutamisega vähendad võimalust, et sinu aadressraamatu sisu või pildid hakkavad internetiavarustes oma elu elama.

Loe [rohkemate väidete kohta, mille õiget vastust peaksid teadma ennekõike üliõpilased](#) [1]

Allikas URL:

<https://www.aki.ee/et/uudised/uudiste-arhiiv/viis-vaidet-millesse-tasub-suhtuda-kriitiliselt>

Lingid:

[1] <https://www.aki.ee/et/uudised/uudiste-arhiiv/vaata-millistesse-andmekaitsega-seotud-vaidettesse-tasub-sul-uliopilasena-vaga>